

УДК 72.012.

Бобровський І.В.

старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ВИКЛИКИ ЧАСУ І АКТИВІЗАЦІЯ ТВОРЧОГО ПОШУКУ В АРХІТЕКТУРІ І ДИЗАЙНІ

Виклики часу спонукають до переосмислення змісту та значення наших здобутків, і активізують творчі основи людського буття. Те, що здавалось нам нормою, при певних обставинах, втрачає сенс, настає переоцінка цінностей. Під впливом обставин змінюються нагальні потреби для нормального функціонування людини без стресу, змінюється відношення до потреб матеріальних, побутових, емоційно-естетичних, та багато інших. Потреби занижуються, але з великою надією на подальше покращення. От же, ці вимушені зміни мають риси і носять характер тимчасовості, але вони є, і вимагають вирішення.

Однією з важливих проблем сьогодення, що виникла у наслідок війни і потребує негайного вирішення – це проектування та зведення тимчасового і соціального житла для тих хто позбувся даху над головою в наслідок війни. І це питання потребує визначення і уточнень для постановки проектних задач та завдань для досягнення результату, що задовольняє не тільки вимоги часу, але і потреби людини.

Перш за все потрібно визначитись з терміном «Тимчасове житло», адже цей термін, на разі, набуває нового значення ніж до обставин, що склалися в наслідок війни. Якщо людина мала постійне житло, і вважала його якісним, то до тимчасового житла, було відношення як до менш якісного, або не якісного – адже воно тимчасове, передбачене для коротко-строкового перебування. І в до воєнні часи, така думка була цілком прийнятна і зрозуміла. Коли людина втрачає постійне житло у наслідок військових дій, вона потребує тимчасового житла, на певний період часу, до відбудови або побудови нового постійного житла. І таке тимчасове житло має бути якісним, не дивлячись на те, що воно тимчасове, тому що термін коротко-строкове перебування змінюється на довго-строкове перебування, тобто до вирішення питання. Людина заслуговує на якість життя незалежно від обставин. От же термін «тимчасове житло» і відношення не тільки до терміну, але до самого тимчасового житла, під впливом вимушених обставин, кардинально змінились, і залишаться, на мою думку, такими і в майбутньому.

Якісне але тимчасове житло не може з часом набути статусу постійного, незважаючи на народну мудрість. І в наших силах таку думку зробити аксіомою. Отже тимчасове житло повинно проектуватись, від самого початку, як якісне, але тимчасове, з можливістю його подальшого демонтажу після виконання своїх завдань, або трансформації і зміни функціонального призначення. Ці обставини впливають на вибір проектних засобів, конструктивних схем і матеріалів, як будівельних так і облицювальних, що є основою проектування тимчасового житла у нових реаліях. Ці реалії спонукають отримати якомога більше індивідуального тимчасового житла належної якості у найкоротші терміни з раціональним використанням земельних ділянок малої площі і максимальним урахуванням містобудівних аспектів і подальшої їх інтеграції у міське середовище.

Якість тимчасового соціального житла, не тільки як термін, але і як сутність, також потребує уточнення у визначенні під впливом нових реалій.

Комунальна власність мешканців, як засіб максимального задоволення потреби у наданні тимчасового і соціального житла на малій площі забудови, отримала певний досвід і не набула подальшого історичного розвитку. Таким чином не переконала і не довела жодної своєї переваги і не отримала подальшої підтримки. Отже, на сьогодні, пріоритетом у проектуванні тимчасового і соціального житла є приватний підхід у спільноті мешканців.

Приватне забезпечення, у повній мірі, всього того, що задовольняє і комунально-побутові, і емоційно-психологічні, і естетичні потреби і робить людей щасливими навіть на максимально малих, як тимчасовий захід, але комфортних площах, з урахуванням усіх нормативних вимог проектування і будівництва, складає основу якості тимчасового житла. Універсальність проектних рішень, забезпечення автономності житлової одиниці при застосуванні модульних і комбінаторних принципів формування в архітектурі в поєднанні з засобами дизайну – дозволить уникнути одноманітності житлових містечок і забезпечити потреби строкатості запиту її мешканців, що значно впливає і підвищує якість тимчасового соціального житла.

Важливим аспектом, який також впливає на якість масової забудови при створенні тимчасового соціального житла є врахування різноманітної типології, як приватної так і суспільної у єдиному комплексі забудови, не зважаючи на те, що ця забудова тимчасова. Це вплине на створення мікроклімату в забудові тимчасових містечок, як одного із факторів якості тимчасового соціального житла а саме важливо, це вплине на якість щоденного життя мешканців не тільки тимчасового містечка, але і громади в цілому.